Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 19 июль 1968 йил, жума ◆ № 167 (14.029). ◆ Баҳоси 2 тийин.

МОСКВАДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ БЎЛИБ ЎТДИ.

ПЛЕНУМ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИНИНГ ВАРШАВАДАГИ УЧРАШУВИ ЯКУНЛАРИ» ТЎҒРИСИДАГИ ДОКЛАДИНИ ТИНГЛАБ ВА МУҲОКАМА ҚИЛИБ, КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ ХАЛҚАРО СИЁСАТ СОҲАСИДАГИ, СОЦИАЛИЗМ ПОЗИЦИЯСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ, ЖАҲОН СОЦИАЛИСТИК ҲАМДЎСТЛИГИНИНГ ЖИПСЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ ЙЎЛИНИ ОЛИБ БОРИШ СОҲАСИДАГИ, СОЦИАЛИСТИК ВА НОСОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДАГИ КОММУНИСТИК ҲАМДА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИ БИЛАН МУНОСАБАТЛАР СОҲАСИДАГИ ФАОЛИЯТИНИ БУТУНИЧА ВА ТЎЛА МАЪҚУЛЛАДИ.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1968 йил 17 июлда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлди.

Пленум «Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари делегацияларининг Варшавадаги учрашуви якунлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Доклад юзасидан музокараларда Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. ШЕЛЕСТ, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. ГРИШИН, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. КУНАЕВ, КПСС Волгоград область комитетининг биринчи секретари Л. С. КУЛИЧЕНКО, Украина Компартияси Закарпатье область комитетининг биринчи секретари Ю. В. ИЛЬНИЦКИЙ, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Н. М. ГРИБАЧЕВ, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари В. С. ТОЛСТИКОВ, КПСС Саратов область комитетининг биринчи секретари А. И. ШИБАЕВ, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. ВОСС, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. КОНОТОП, Украина Компартияси Донецк область комитетининг биринчи секретари В. И. ДЕГТЯРЕВ, СССР Фанлар академиясининг президенти М. В. КЕЛДИШ, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. СНЕЧКУС, ТАСС Бош директори С. Г. ЛАПИН ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ якунловчи нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитети Пленуми муҳокама қилинган масала юзасидан бир овоздан қарор қабул қилди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари делегацияларининг Варшавадаги учрашуви якунлари тўғрисида

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг халқаро сиёсат соҳасидаги социализмнинг позициясини мустаҳкамлаш, жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг жипслигини кучайтириш йўлини олиб бориш соҳасидаги, социалистик ва носоциалистик мамлакатлардаги коммунистик ҳамда ишчи партиялар билан муносабатлар соҳасидаги фаолиятини бутунича ва тўла маъқуллайди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми социалистик мамлакатлар: Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Совет Иттифоқи коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг 1968 йил 14-15 июлда Варшавада бўлиб ўтган учрашуви якунларига ва шу учрашувда қардош партияларнинг Чехословакия Компартияси Марказий Комитети номига қабул қилган мактубига юксак баҳо беради ва уни якдиллик билан маъқуллайди. Пленум шу учрашувда КПСС делегациясининг фаолиятини ва учрашув иштирокчиларининг социализм мамлакатлари ўртасида қардошларча муносабатларни янада ҳар томонлама ривожлантиришга, пролетар интернационализми принциплари асосида социалистик системани, унинг жипслигини мустаҳкамлашга қатъий аҳд қилганликларини билдириб, чиқарилган хулосаларни, Чехословакияда социализм иши учун қатъий кураш олиб бориш зарурлиги тўғрисидаги хулосаларни тўла маъқуллайди.

КПСС Марказий Комитети Пленуми ишонч билдирадики, қардош партияларнинг Варшавада қабул қилган мактубини Чехословакия Коммунистик партияси ва Чехословакия халқи мазкур социалистик мамлакатлар партиялари ва халқларининг самимий, дўстона интернационал ёрдамининг ифодаси деб тушунади ва уни қўллаб-қувватлайди ҳамда ушбу мактуб Чехословакия билан Совет Иттифоқи, барча социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасида дўстликни кучайтиришга ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитети Пленуми партия билан халқнинг бирлигини бундан кейин ҳам ҳамма чоралар билан кучайтиришни, идеология ишини, марксизм-ленинизм улуғ таълимотини пропаганда қилишни ҳар томонлама ривожлантиришни зарур, деб ҳисоблайди. Мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишидаги муваффақиятлар қардош социализм мамлакатларининг, барча революцион кучларнинг манфаатларига, тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун, халқаро империализмга қарши кураш манфаатларига мувофиқдир.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Азиз ўртоқлар!

Марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларига асосланиб, муштарак ишларимиз тўғрисида, социализм позицияларини ва хавфсизликни, халқларнинг социалистик ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш тўғрисида жон куйдириб самимий дўстлик билан ёзилган ушбу хат билан сизларга Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша ва Совет Иттифоқи коммунистик ва ишчи партияларининг Марказий Комитетлари номидан мурожаат қилаётирмиз.

Мамлакатингиздаги воқеаларнинг ривожланиши бизни чуқур ташвишга солмоқда. Империализм қўллаб-қувватлаётган реакциянинг сизларнинг партиянгизга ва Чехословакия Социалистик Республикаси ижтимоий тузумининг асосларига қилаётган ҳужуми сизларнинг мамлакатингизни социализм йўлидан чиқариб юбориш хавфини туғдирмоқда, бинобарин бутун социалистик система манфаатларини хавф остида қолдирмоқда, биз бунга жуда аминмиз.

Биз шундай хавотирда эканлигимизни Дрездендаги учрашувда, бир неча марталаб ўтказилган икки томонлама учрашувлар вақтида, шунингдек партияларимиз кейинги вақтларда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумига йўллаган мактубларида изҳор қилган эдик.

Яқинда биз Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиумига мамлакатларимиздаги аҳвол тўғрисида, шу жумладан Чехословакиядаги воқеаларнинг ривожланиши тўғрисида ҳам бир-биримизга ахборот бермоқ ва фикрлашиб олмоқ учун шу йил 14 июлда биргаликда яна учрашув ўтказишни таклиф қилган эдик. Афсуски Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми бу учрашувда қатнашмади ва вужудга келган вазиятни коллектив бўлиб ўртоқлашиб муҳокама қилиш имкониятидан фойдаланмади. Шу сабабли биз ўзимизнинг муштарак фикримизни тўла самимият ва очиқ кўнгил билан ушбу мактубда сизларга баён қилиб беришни зарур деб топдик. Сизлар бизни яхши тушуниб олишингизни ва ниятларимизга тўғри баҳо беришингизни истаймиз.

Партиянгизнинг ва давлатингизнинг ўзигагина хос ички ишлари бўлган ишларга аралашиш, коммунистик партиялар ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда бўлган ўзаро ҳурмат, мустақиллик ва тенглик принципларини бузиш нияти бизда бўлгани йўқ ва бўлмайди.

Сизларнинг хатолар ва камчиликларни, шу жумладан социалистик қонунларни бузиш ҳоллари рўй берганлигини тузатишингизга халақит беришни истаган кечаги кун намояндалари сифатида сизларга мурожаат қилаётганимиз йўқ.

Биз Чехословакия социалистик халқ хўжалигини планлаштириш ва бошқариш методларига, сизларнинг экономика структурасини такомиллаштириш, социалистик демократияни ривожлантириш мақсадини кўзлаб қилаётган ҳаракатларингизга аралашмаймиз.

Чехлар билан словаклар ўртасидаги муносабатларни Чехословакия Социалистик Республикаси доирасида қардошларча ҳамкорликнинг соғлом негизларида бартараф қилинишини табриклайверамиз.

Шу билан бирга биз душман кучларнинг мамлакатингизни социализм йўлидан тойдиришга ва Чехословакияни Социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олиш хавфини туғдиришига рози бўла олмаймиз. Бу иш энди фақат сизларнинг ишингизгина эмас. Бу иш иттифоқдошлик, ҳамкорлик ва дўстлик билан бирлашган барча коммунистик ва ишчи партияларнинг ҳамда давлатларнинг муштарак ишидир. Бу иш ўз мустақиллигини, Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминламоқ учун, империалистик кучларнинг кирдикорларига агрессия ва реванш йўлига ўтиб бўлмайдиган ғов солмоқ учун Варшава Шартномасида бирлашган мамлакатларимизнинг муштарак ишидир.

Мамлакатларимизнинг халқлари жуда катта қурбонлар бериб гитлерчилар фашизми устидан ғалаба қозондилар, озодлик ва мустақилликни, тараққиёт ва социализм йўлидан олға бориш имкониятини қўлга киритдилар. Социалистик дунёнинг чегаралари Европанинг марказига ўтди, Эльба дарёсигача ва Шумава тоғларигача бориб етди. Шу сабабли биз социализмнинг мана шу тарихий ғалабалари, барча халқларимизнинг мустақиллиги ва хавфсизлиги таҳдид остида қолишига ҳеч қачон рози бўлмаймиз. Империализм тинч-ёки нотинч йўл билан, зимдан ёки сиртдан туриб социалистик системага раҳна солишига ва Европадаги кучларнинг нисбатини ўз фойдасига ўзгартиришига ҳеч қачон рози бўлмаймиз.

Иттифоқларимизнинг қудрати ва мустаҳкамлиги қардош мамлакатларимизнинг ҳар биридаги социалистик тузумнинг ички кучларига боғлиқдир, ўз халқлари ва давлатларининг сиёсий ва ижтимоий ҳаётида раҳбарлик ролини бажараётган партияларимизнинг марксча-ленинча сиёсатига боғлиқдир. Коммунистик партиянинг раҳбарлик ролига путур етказиш социалистик демократияни ва социалистик тузумни тугатишга олиб келади, шу тариқа иттифоқимизнинг негизлари ба мамлакатларимиз ҳамдўстлигининг хавфсизлиги таҳдид остида қолдирилади.

Сизларга маълумки, сизнинг партиянгиз ҳокимият жиловини ўз қўлида маҳкам ушлаб бутун жараённи социализм манфаатлари томон йўллаб юборади, антикоммунистик реакциянинг бу жараённи ўз мақсадлари йўлида фойдаланишига йўл қўймайди, деб назарда тутиб, қардош партиялар Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети январь пленумининг қарорларига яхши ният билан муносабатда бўлган эдилар. Сизлар демократия, централизмнинг ленинча принципини кўз қорачиғидек [illegible]моя қиласиз, деб ишончимиз комил эди. Бу принцип[illegible] хоҳ демократия томонини, хоҳ централизм томони[illegible]зарда тутмаслик муқаррар равишда партиянинг ва[illegible] раҳбарлик ролини заифлаштиришга, партияни ё[illegible]кратик ташкилотга, ёки мунозара клубига айланиб кетишига олиб келади. Биз мана шу масаланинг ҳаммасини неча марталаб ўтказган учрашувларимизда гапириб берганмиз, сизлар ҳам, ҳамма хавфни билиб турибмиз ва шу хавфларнинг ҳаммасига зарба беришга маҳкам бел боғлаганмиз, деб бизга ваъдалар берган эдингиз.

Афсуски, воқеалар бошқа изга тушиб кетди.

Реакция кучлари партиянинг мамлакатга раҳбарлик қилиши сусайиб қолганлигидан фойдаланиб, «демократиялаштириш» шиорини демогогик равишда суиистеъмол қилиб, партиянинг раҳбарлик ролини тугатишдан, социалистик тузумни қўпоришдан, Чехословакияни бошқа социалистик мамлакатларга қарама-қарши қилиб қўйишдан иборат очиқ кўриниб турган ният билан Чехословакия Коммунистик партиясига қарши, унинг соф виждонли ва содиқ кадрларига қарши кампанияни авж олдириб юбордилар.

Кейинги вақтларда миллий фронт доирасидан ташқарида пайдо бўлган сиёсий ташкилотлар ва клублар аслини олганда реакция кучларининг штаблари бўлиб қолди. Социал демократлар ўзларига партия тузиб олишга зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар, махфий комитетлар ташкил этмоқдалар, Чехословакиядаги ишчилар ҳаракатини бузиб юборишга интилмоқдалар, буржуазия тузумини қайта тикламоқ учун мамлакатда раҳбарликни қўлга олишга интилмоқдалар. Антисоциалистик ва ревизионистик кучлар матбуотни, радиони ва телевидениени ўз қўлларига олиб, Коммунистик партияга ҳужум қилиш, ишчилар синфини ва барча меҳнаткашларни йўлдан оздириш, антисоциалистик демагогияни авж олдириш, Чехословакия Социалистик Республикаси билан бошқа социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстона муносабатларни қўпориш минбарига айлантириб юборди. Оммавий информация органларининг бир қанчаси реакция кучларига қарши чиқаётган ёки воқеаларни боришидан ўзининг ташвишланаётганлигини изҳор қилаётган одамларга нисбатан ашаддий маънавий террорни систематик равишда ўтказиб келмоқда.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети май пленумининг қарорларида ўнг ва антикоммунистик кучлар томонидан бўлаётган таҳдид асосий хавф эканлиги кўрсатиб ўтилган эди. Май пленумининг шу қарорларига қарамай, реакциянинг кучайиб кетган ҳужумига зарба берилмади. Шунинг учун ҳам реакция бугун мамлакат олдида ошкора чиқабериш, «2000 сўз» деган ном остида ўзининг сиёсий платформасини эълон қилиш имкониятига эга бўлиб қолди. Бу платформада Коммунистик партияга қарши ва конституцион ҳокимиятга қарши курашиш керак, деб ошкора даъват қилинади, забастовкалар ва тартибсизликлар қилишга чақирилади. Бу даъват партияга, Миллий Фронтга, социалистик давлатга жиддий таҳдид бўлиб, анархияни ўрнатиш учун қилинаётган урунишдир. Аслини олганда бу гап контрреволюциянинг ташкилий ва сиёсий платформасидир. Платформа авторларининг «Биз социалистик тузумни ағдармоқчи эмасмиз, коммунистларсиз ҳаракат қилмоқчи эмасмиз, социалистик мамлакатлар билан иттифоқларни бузмоқчи эмасмиз» деган даъволарига ҳеч ким лақиллаbмаслиги лозим. Бу гаплар контрреволюция платформасини легаллаштирмоқ, партиянинг, ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг ҳушёрлигини йўқотиш мақсадини кўзловчи қуруқ сафсатадир.

Чехословакия Коммунистик партиясининг фавқулодда съездига тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги масъулиятли даврда кенг равишда тарқатилаётган бу платформа рад қилиниш у ёқда турсин, балки партия ва унинг раҳбарлиги сафларида ўзига ошкоро тарафдорлар топдики, улар антисоциалистик даъватларни қўллаб-қувватламоқдалар.

Антисоциалистик ва ревизионистик кучлар коммунистик партиянинг бутун фаолиятини қораламоқдалар, унинг кадрларига қарши тухмат кампаниясини олиб бормоқдалар, соф виждонли ва партияга содиқ коммунистларнинг обрўйини тўкмоқдалар.

Шундай қилиб социалистик мамлакат учун мутлақо маъқул бўлмайдиган вазият вужудга келди.

Шу вазиятда Чехословакия Социалистик Республикасининг социалистик ташқи сиёсатига қарши ҳужумлар қилинмоқда, социалистик мамлакатлар билан бўлган иттифоқ ва дўстликка ҳужумлар қилинмоқда. Ғарбий Германия ҳукумати мамлакатларимиз хавфсизлиги манфаатларига душманлик йўлини муттасил ўтказиб келаётганлигига қарамай, Германия Федератив Республикасига нисбатан бизлар келишиб олган муштарак сиёсатимизни ўзгартиришни талаб қилаётган овозлар эшитилмоқда. Германия Федератив Республикаси ҳукумат маъмурларининг ва реваншчиларнинг ўзларини яхши кўрсатиш учун қилаётган урунишлари мамлакатингиздаги раҳбар доираларга ҳам ёқиб тушмоқда.

Мамлакатингизда кейинги ойларда бўлаётган воқеаларнинг бутун бориши шуни кўрсатиб турибдики, империалистик марказлар қўллаб-қувватлаётган контрреволюция кучлари социалистик тузумга кенг равишда ҳужум бошлаб юбордилар, партия ва халқ ҳокимияти уларга зарур равишда қаршилик кўрсатмаётир. Халқаро империалистик реакция марказлари Чехословакиядаги воқеаларга [illegible]шилаётганликларига шак-шубҳа йўқ, улар антисоциалистик кучларни шу йўлда ҳаракат қилишга руҳлантириб, вазиятни кескинлаштириш ва мураккаблаштириш учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Буржуа матбуоти Чехословакия Социалистик Республикасидаги «демократлашишни» ва «либераллашишни» мақтаган бўлиб, қардош социалистик мамлакатларга қарши ғиж-ғижлаш кампаниясини олиб бормоқда. Германия Федератив Республикасининг ҳукмрон доиралари алоҳида активлик кўрсатмоқдалар, социалистик мамлакатлар ўртасида низо чиқармоқ, Германия Демократик Республикасини яккалаб қўймоқ, ўзларининг реваншчилик ниятларини амалга оширмоқ учун Чехословакиядаги воқеалардан фойдаланишга уринмоқдалар.

Сиз, ўртоқлар, шу ҳавфларни кўрмаяпсизми, ахир? Бундай вазиятда пассив бўлиб қолиш, декларацияларнинг ўзи билангина чекланиб қолиш ҳамда социализм ишига ва иттифоқчилик мажбуриятларига содиқмиз, деб ваъдалар бериш билан кифояланиш мумкинми, ахир? Контрреволюция сизларнинг позицияларингизни бирин-кетин тортиб олаётганлигини, партия воқеаларнинг бориши[illegible]тидан контроллик қилиш имкониятини йўқотиб [illegible]ганлигини ва антикоммунистик кучлар тазйиқи [illegible] тобора орқага чекинаётганлигини кўрмаяпсизми[illegible]

Мамлакатингизнинг матбуоти, радиоси ва т[illegible]еси Варшава Шартномаси, қуролли кучлари [illegible]лари ўтказаётганлиги хусусида Совет Итт[illegible] ва бошқа социалистик мамлакатларга ишончс[illegible] душманлик туғдириш мақсадида компания [illegible] юбормадими, ахир? Иш шу даражага бориб ет[illegible]ки, Совет Армиясининг бир неча қисмлари иштироки билан ўт[illegible]ган ва ҳарбий ҳамкорлик учун оддий иш бўлган ва[illegible]шинларимизнинг биргаликда ўтказилган штаб машқларидан Чехословакия Социалистик Республикасининг суверенитети бузилди, деган асоссиз айбларни тўнкаш учун фойдаланилмоқда. Чехословакиянинг озодлиги ва мустақиллиги учун ўз ҳаётини қурбон қилган совет жангчиларининг хотираси муқаддас билиб ҳурмат қилинаётган мамлакатда шундай ҳодисалар бўляпти. Айни шу вақтда НАТО агрессив блокининг ҳарбий кучлари мамлакатингизнинг ғарбий чегараларига яқин жойларда маневрлар ўтказмоқдалар, бу маневрларда реваншчи Ғарбий Германия армияси қатнашмоқда. Аммо бу хусусда сира оғиз очилаётгани йўқ.

Мана шу нодўстлик кампаниясининг илҳомчилари Чехословакия халқининг онгини хиралаштиришни, уни йўлдан оздиришни ва Чехословакия Социалистик мамлакат бўлиб турганидагина, социалистик ҳамдўстликнинг аъзоси бўлиб турганидагина ўзининг мустақиллигини ва суверенитетини сақлаб қолиши мумкин, деган ҳақиқатга путур етказишни истаётганликлари кўриниб турибди. Ҳозирги кунда социализм душманларигина социалистик мамлакатлардан Чехословакия Социалистик Республикасининг «суверенитетини ҳимоя қилиш» шиорини ёвуз мақсадлар йўлида ишлатишлари мумкин. Ваҳолонки ма[illegible] шу социалистик мамлакатларнинг иттифоқи ва қардошларча ҳамкорлиги мамлакатларимиз халқларининг мустақиллиги ва эркин ривожланиши учун жуда мустаҳкам пойдевор бўлиб турибди.

Бизнинг фикримизча, шундай вазият вуж[illegible] келдики, бу вазиятда Чехословакиядаги социализм [illegible]га бўлаётган таҳдид бошқа социалистик мамлакатлар[illegible] муштарак ҳаётий манфаатларини хавф остида қолдир[illegible]да. Бундай хавф остида бепарво ва беғам бўлиб ту[illegible] мамлакатларимизнинг халқлари бизни ҳеч қачон ке[illegible]маган бўлур эдилар.

(Охири иккинчи бетда).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

(Боши биринчи бетда).

Биз шундай бир вақтда яшаб турибмизки, тинчлик, халқлар хавфсизлиги ва эркинлиги социалистик кучларнинг бирлигини ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ талаб қилмоқда. Халқаро кескинлик юмшамаётир. Америка империализми ўзининг зўравонлик сиёсатидан ва озодлик учун кураш олиб бораётган халқларга қарши ошкора интервенция қилиш сиёсатидан воз кечгани йўқ. У ҳозир ҳам Вьетнамда жиноятқорона урушни олиб бормоқда. Яқин Шарқда Исроил агрессорларини қўллаб-қувватламоқда, можарони тинч йўл билан бартараф қилишга халақит бермоқда. Қуролланиш пойгаси бир лаҳза бўлса ҳам тўхтагани йўқ. Ўзида фашизм кучлари ўсиб бораётган Германия Федератив Республикаси чегараларни ревизия қилишни талаб этиб, мавжуд ҳолатни ўзгартиришга зўр бериб уринмоқда. Германия Демократик Республикасини босиб олиш ниятидан ҳам, ядро қуролини қўлга киритиш ниятидан ҳам воз кечишни истамаётир, қуролсизланиш тўғрисидаги таклифларга қарши чиқмоқда. Ялпи қирғин воситалари жуда кўп миқдорда тўпланган Европада тинчлик ва халқлар хавфсизлиги аввало социалистик мамлакатларнинг жипслиги, кучи ва тинчликсевар сиёсати туфайли сақланиб турибди. Социалистик мамлакатларнинг мана шу кучи ва бирлиги учун, жаҳоннинг тақдири учун биз ҳаммамиз жавобгармиз.

Бизларнинг мамлакатларимиз шартномалар ва битимлар орқали бир-бирлари билан боғлангандирлар. Давлатлар ва халқларнинг мана шу муҳим ўзаро мажбуриятлари социализмни ҳимоя қилишдан ва социалистик мамлакатларнинг коллектив хавфсизлигини таъминлашдан иборат муштарак интилишга асосланмоқда. Қўлга киритилган революцион ғалабаларни қўлдан бериб қўймаслик учун тарихий масъулият партияларимиз ва халқларимиз зиммасига юкланган.

Партияларимизнинг ҳар қайсиси фақат ўзининг ишчилар синфи ва ўзининг халқи олдидагина жавобгар бўлиб қолмасдан, шу билан бирга халқаро ишчилар синфи, жаҳон коммунистик ҳаракати олдида ҳам жавобгардир ва шу жавобгарликдан келиб чиқадиган мажбуриятлардан бўйин товлаши мумкин эмас. Шу сабабли бизлар социализм ғалабаларини, хавфсизлигимизни ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро позицияларини ҳимоя қилишда бирдам бўлиб ва бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишимиз лозим.

Шу сабабли биз антикоммунистик кучларга кескин зарба бериш ва Чехословакияда социалистик тузумни сақлаб қолиш учун кескин курашни фақат сизларнинг вазифангиз эмас, балки бизларнинг ҳам вазифамиздир, деб ҳисоблаймиз.

[illegible]

оммавий информация воситаларини — матбуот, радио, телевидениени партия ўз қўлига олиб, бу воситалардан ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг, социализмнинг манфаатлари йўлида фойдаланишни;

партия ўз сафларини марксизм-ленинизм принциплари асосида жипслаштиришни, демократик централизм принципига оғишмай риоя қилишни, ўз фаолияти билан душман кучларига кўмаклашаётганларга қарши курашишни талаб этади;

Чехословакияда социалистик тузумни қаттиқ туриб сақлаб қолишга ва антисоциалистик унсурларни мағлубият учратишга қодир бўлган кучлар борлигини биламиз. [illegible]

Контрреволюция таҳдид солиб турган бир пайтда [illegible] Ишчилар синфи меҳнаткаш деҳқонлар билан бирга социалистик революциянинг тантана қилиши учун жуда кўп ғайрат сарфлади. Социализм ғалабаларини сақлаб қолиш улар учун айниқса қимматлидир.

Биз аминмизки Чехословакия Коммунистик партияси ўзининг масъулиятини англаб, реакция йўлига ғов солмоқ учун зарур чораларни кўради. Бу курашда сизлар қардош социалистик мамлакатларнинг бирдамлигига ва бутун чоралар билан ёрдам беришига амин бўлишингиз мумкин.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг топшириғига биноан.

Тодор ЖИВКОВ — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси;

Станко ТОДОРОВ — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари;

Борис ВЕЛЧЕВ — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари;

Пенчо КУБАДИНСКИЙ — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг топшириғига биноан

Янош КАДАР — Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари;

Ене ФОК — Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг Раиси;

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг топшириғига биноан

Вальтер УЛЬБРИХТ — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг Раиси;

Вилли ШТОФ — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси;

Герман АКСЕН — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг топшириғига биноан

Владислав ГОМУЛКА — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари;

Мариан СПИХАЛЬСКИЙ — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси;

Юзеф ЦИРАНКЕВИЧ — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси;

Зенон КЛИШКО — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг топшириғига биноан

Л. И. БРЕЖНЕВ — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари;

Н. В. ПОДГОРНИЙ — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Раиси;

А. Н. КОСИГИН — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси;

П. Е. ШЕЛЕСТ — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари;

Қ. Ф. ҚАТУШЕВ — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари.

Варшава, 1968 йил 15 июль куни.

Тошкент аэропортида ҳурматли меҳмонни кузатиш вақти.

Н. Ключников фотоси (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ ДИҚҚАТИГА!

ЁРДАМЧИ ЦЕХЛАР ҚУРИЛСИН

Қўқон пойафзал фабрикаси тез юксалаётган корхона. Фабрика коллективи партия XXIII съезди қарорларини амалга ошириш йўлида тинмай курашяпти, барча куч ва воситаларни маҳсулот ҳажмини кўпайтириш, сифатини яхшилашга сафарбар қилмоқда. Ана шу мақсадда поток линиялар, замонавий дастгоҳ, асбоб-ускуналар ишга туширилди, эскилари реконструкция қилинди.

Шунга қарамай, халқимизнинг пойафзалга бўлган талаб-эҳтиёжини тўлароқ қондириш учун фабрикада амалга оширилган тадбирлар камлик қилди. Шунинг учун ҳам корхона истиқболини белгиловчи бирдан-бир восита — фабрикани шу куннинг талаби даражасида реконструкция қилиш масаласи Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги олдига кўндаланг қилиб қўйилди.

Министрлик ўз мутахассисларини ана шу масала билан шуғулланишга сафарбар қилди. Ниҳоят, ўтган йилнинг 14 июлида министрликнинг кенгайтирилган коллегия йиғилишида Қўқон пойафзал фабрикасини қайта қуриш тадбирлари муҳокама қилинди. Коллегия фабрика қувватини йилига 1 миллион 200 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқариш даражасига кўтариш, шу мақсадда 1967—1969 йиллар давомида фабрикани реконструкция қилишга қарор қилди. Унда йилига 1 миллион 200 минг жуфт пойафзал тайёрлаб берадиган тикув цехи, шу цех учун ёрдамчи цехлар — бичув-штамповка ва тайёрлов цехлари қуриш белгиланди. Шунингдек, корхона ишчи-хизматчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида 100 ўринли ошхона қуриш ҳам планлаштирилди. Ана шу қурилишлар учун уч йил давомида 953 минг сўм маблағ сарфлаш мўлжалланди. Барча тадбирлар акс эттирилган протоколга министр ўринбосари К. Мақсудов имзо чекди.

Фабрика мутахассислари дарҳол енг шимариб ишга киришиб кетдилар; лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди, қурувчилар билан шартнома тузилди, кўп ўтмай қурилиш ишлари авж олдириб юборилди. План бўйича яш тикув цехидан бошланди. Буюртмачи билан пудратчининг бир ёқадан бош чиқариб ишлашлари туфайли цех муддатидан илгари битказилди. Тезда тикув цехида замонавий дастгоҳ ва конвейерлар монтаж қилиниб, маҳсулот ишлаб чиқариш учун шай қилиб қўйилди.

Хўш, энди нима қилиш керак? Ёрдамчи цехларнинг битишини кутиш керакми ёки ички имкониятларни ишга солиш зарурми? Ёрдамчи цехлар лойиҳа бўйича яна икки йилдан сўнг ишга тушади. Фабрика маъмурияти, мутахассислар ички имкониятлардан фойдаланиш эвазига янги тикув цехида иш бошлаш режаларини туздилар.

Бу катта қийинчиликлар туғдирди, албатта. Амалда ишлаб турган тайёрлов ва бичиш цехларига қўшимча дастгоҳлар ўрнатишга тўғри келди, натижада ишчиларнинг меҳнат шароити бирмунча ёмонлашди. Лекин корхона юксалиши йўлида вақтинча қийинчиликларни енгиш лозим эди. Давлат, корхона манфаати шуни тақозо қиларди.

Фабрика коллективи қийинчиликларни сабот билан енгиб, янги тикув цехини тўла қувват билан ишлашини таъминлади, Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилейига муносиб совға тайёрлади.

Муваффақиятлардан руҳланиб кетган пойафзалчилар бичув-штамповка цехи қурилишини ҳам бошлаб юбордилар. Лекин министрликдаги ўртоқлар ўз ваъдаларини устидан чиқмаётирлар. 1968 йил учун бир сўм ҳам маблағ берилмади. Цех пойдеворининг ўрни ковланганича, ошхонанинг усти очиқлигича қолди.

Ошхонани корхона чўнтагидан битказишга тўғри келди. Фабрика 705-қурилиш бошқармасидан 23 минг сўм қарз бўлиб қолди.

Министрлик билан бўлаётган ёзишмалар тўхтатилмади. Шу йилнинг 25 июнида министр ўринбосари Андрей Иванович Шчербаков йўллаган хатда реконструкция ишларини давом эттириш учун 80 минг сўм ажратилди, дейилганди. Орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас ўртоқ Шчербаков телефон орқали бўлган суҳбатда «министрликка умид қилманглар, бу йил бир сўм ҳам беришнинг иложи йўқ» деди.

Фабрика ёрдамчи цехлар сиз ҳам мўлжалдаги қувватга етиб олди, шундоқ экан ортиқча сарф-ҳаракатнинг нима кераги бор? Министрликдаги айрим ўртоқлар шу таҳлитда фикр юритмоқда. Фабрика директори ўртоқ Г. И. Воронин билан бўлган суҳбатда министр ўринбосари ўртоқ К. Мақсудов «Фабрика қувватини яна 300 минг жуфтга оширсаларинг, маблағ берамиз» дегани бежиз эмас, албатта.

Агар министрликдаги ўртоқлар фабрикага бирор марта келиб, ишчи-хизматчиларнинг меҳнат шароитларини ўз кўзлари билан кўрганларида, эҳтимол, муносабат бошқача бўлармиди?!

Ғ. РАҲМОНОВ,
журналист.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЯНГИЛИКЛАРИ

Қўнғирот районидаги Чапаев номли шоликорлик совхозининг кутубхона мудири Цеи Кисс бу касбда ўн беш йилдан бери меҳнат қилмоқда.

Ёзувчи Ж. Оймирзаевнинг «Умр булоғи» пьесаси томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинди. Суратда: Станиславский номидаги Автоном Республика Давлат театрининг артистлари Р. Сеитов ва М. Матчонов роль ўйнаётган саҳнадан бир кўриниш.

Суратда: Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл район кинофикация бўлимининг моҳир механиги А. Аминовни кўриб турибсиз. У райондаги М. Горький номли ва «Намуна» колхозининг меҳнаткашларига сидқидилдан хизмат қилмоқда.

Р. Саидов фотолари.

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

Чукотка осмонида машина

Отрожен қидирув партияси геологларининг ҳамма ерда юра оладиган машинаси бузилиб қолди. Уни ремонт қилиш учун экспедиция устахонаси жойлашган Анадирга, тўрт юз километр жойга судраб бориш керак. Лекин, шимол баҳори тундранинг жилғачаларини ҳам тошқин дарёларга айлантирган бир маҳалда бунинг уддасидан чиқиб бўлармиди?

Шу пайт Анадирдан базага зарур юклар олиб келган «МИ-6» вертолёти геологларни бу қийин аҳволдан қутқариб қолди. Вертолёт қайтишида ишдан чиққан машинани ҳам кўтариб олди. Уни пўлат қушга осиб қўйишди. Кучли шамол бўлишига қарамай, вертолётни моҳирлик билан бошқараётган учувчи «бемор»ни бир пастда Анадирга элтиб қўйди.

Мана уч ойдирки, «МИ-6» Чукотканинг ҳаво йўлларида қанот қоқмоқда. У ўтиш қийин бўлган жойлардаги геологларга уй ва асбоб-ускуналар, нефть қудуғи кавлаётганларга эса бульдозерлар, труба, цемент ва бошқа хил материалларни элтиб беришда жуда қўл келяпти. Бу жойларда юкларни вертолётда ташиш транспортнинг бошқа хилларида ташишга нисбатан анча арзонга тушмоқда.

Владимир БОНДАРЕНКО,
(АПН)

Болалар «Космик маркази»

Бу «Космик марказ» болалар ихтиёрида. У Қримдаги Аю тоғ биқинида, «Артек» пионер лагерида очилди. Бу космик марказ фазони эгаллаш билан шуғулланаётган ёшларга совет олимлари, инженер ва техникларининг бебаҳо совғасидир.

Бу ерда коинот колумби Юрий Гагариннинг тўқ сариқ скафандри, биринчи учувчи-космонавтнинг ерга қўнишда фойдаланган парашюти, Павел Беляев машқ ўтказган махсус кресло, диққатнинг изчиллигини ва эслашнинг тезкорлигини текширувчи асбоблар, «Восток» кемасининг кресло-си, ҳалокатга учраганда қутқарувчи турли воситалар, космик озиқ-овқат ва фазокорлар ҳаётига оид бошқа буюмлар ҳам бор.

«Артек» илмий шаҳарчасида космик машқлар программаси бўйича шуғулланувчи болаларнинг учувчи-космонавтлар отряди тузилган. Бу ердаги «космодром»дан ёш техниклар ишлаган кўп босқичли ракеталарга «биринчи старт» берилди.

Совет пионерларининг космик марказини ҳозирнинг ўзидаёқ 45 мамлакатдан келган чет эллик меҳмонлар кўриб кетишди.

Сергей ШАНТИРЬ,
АПН мухбири.

ВИЗИТ ТУГАЛЛАНДИ

Ҳиндистон президенти доктор Зокир Ҳусайн Тошкентдан жўнаб кетди

Ҳиндистон Республикасининг президенти доктор Зокир Ҳусайн 18 июлда, Ўзбекистон бўйлаб қилган сафарининг сўнгги кунида Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози билан танишди.

Деҳқонлар дўст давлат бошлиғини ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларни шодиёна кутиб олдилар. Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Эгамназаров ва ишлаб чиқариш илғорлари президентга ҳамда унинг ҳамроҳларига ўз ишлари тўғрисида гапириб бердилар. Президент мўл ҳосил етиштирилаётган пахта далаларини кўздан кечирди.

Ҳиндистонлик меҳмонлар колхоздан тўғри Тошкент аэропортига қараб йўл олдилар. Бу ерда Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари уларни кутиб турган эдилар. Аэровокзал биноси пештоқига Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари кўтарилган эди.

Ҳиндистон президентини кузатиб қолиш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова, СССР Геология министри А. В. Сидоренко, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, К. Зиёдуллаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, министр[illegible] республиканинг бошқа раҳбар ходимлари, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси Н. М. Пегов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Жанубий [illegible] бўлимининг мудири А. А. Фо[illegible] СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлими мудирининг [illegible] Л. Л. Колоколов, матбуот, радио ва телевидение вакиллари аэропортга келдилар. Кузатиб қолувчилар орасида Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Кевал Сингх ҳам бор эди.

Ҳиндистон йўллар министри К. М. Пунача, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар секретари Раджешвар Дайял, президентнинг секретари доктор Нагендра Сингх, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлиги бўлим мудири Придхи Сингх ва ҳиндистонлик бошқа меҳмонлар ҳам Ҳиндистон президенти доктор Зокир Ҳусайн билан бирга Тошкентдан ватанига жўнаб кетдилар.

Ҳиндистон президенти доктор Зокир Ҳусайн жўнаб кетиш олдидан матбуотда эълон қилиш учун қуйидагиларни айтди:

— Совет Иттифоқида ўн кун бўлганимдан кейин бугун эрталаб жўнаб кетяпман. Менинг сафарим вақтида менга ва менга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларга меҳр-муҳаббат, ғоят катта илтифот ва олижаноб меҳмондўстлик кўрсатдилар. Мен Москвада СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Министрлар Совети Раиси ва Совет Иттифоқининг бошқа раҳбарлари билан ғоят фойдали суҳбатлар қилдим. Ҳар иккала мамлакатимиз ўртасида қарор топган традицияга мувофиқ фикрлашиб олиш самимий, дўстона ва ўзаро ишонч вазиятида ўтди.

Мана шу қисқа муддатли сафар вақтида мен Ленинград, Тбилиси, Душанба, Самарқанд, Бухоро ва Тошкент билан танишишга муваффақ бўлдим. Мен Совет Иттифоқининг хилма-хил ва бой маданий мероси-ни, совет халқининг ҳамма соҳаларда эришган муваффақиятларини ва жуда катта иқтисодий ресурсларини кўриш имкониятига эга бўлдим. Совет халқи билан Ҳиндистон халқи ўртасидаги чуқур дўстлик менда асло унутилмас ва қувонарли таассурот қолдирди. Совет Иттифоқининг 50 йил мобайнида эришган муваффақиятлари менинг хотирамда чуқур из қолдирди. Совет халқи экономика, саноат, техника ва фан соҳасида эришган муваффақиятлари билан фахрланишга ҳақлидир. Маориф, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот соҳасида совет халқи бошқа ҳар қандай халқларга қараганда энг катта имкониятларга эгадир.

Ҳар иккала мамлакатимиз ўзаро ҳурмат ва инсоний фазилатларга асосланган ўзаро дўстона алоқада бўлишларига аминман. Бизнинг дўстлигимиз ҳар иккала мамлакат манфаатларигагина мувофиқ бўлиб қолмай, балки шунингдек, ялпи тинчликнинг муҳим омилидир. Халқларимиз ўртасида мавжуд мустаҳкам, яхши ниятдаги алоқалар ва дўстлик туфайли бахтиёрмиз деб айтиш учун тўла асосларга эга бўлсак ҳам биз бу дўстликнинг ҳозирги даражаси билан қаноатланиб қолмаслигимиз керак. Ҳар иккала мамлакатимиз ҳукуматлари, ҳар бир масъул ходим бу дўстликнинг янада мустаҳкамланиши учун тинмай куч сарфлаши лозим.

Президент дўстона меҳмондўстлик учун самимий ташаккур билдиришни ҳамда улуғ Совет Иттифоқи халқига бахт-саодат, тинчлик ва равнақ тилаб билдирган энг яхши истакларини етказишни илтимос қилди.

МЎЛ-КЎЛ ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРАЙЛИК

Республика колхоз ва совхозларида дағал хашак жамғариш ва силос бостиришнинг бориши тўғрисида шу йил 15 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — планга нисбатан тайёрланган дағал хашак; иккинчи стун — мажбуриятга нисбатан бостирилган силос).

ОБЛАСТЛАР		
Сирдарё	69,4	6,1
Самарқанд	68,1	5,5
Тошкент	61,0	0,8
Қашқадарё	59,4	2,6
Сурхондарё	51,4	7,2
Андижон	41,4	1,0
Наманган	36,5	0,1
Фарғона	29,3	1,8
Хоразм	28,0	—
Бухоро	22,5	00,2
Қорақалпоғистон АССР	12,8	—
Республика бўйича	46,7	2,3

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

● В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг коллективи металлурглар кунини меҳнатда янги ғалаба билан кутиб олмоқда. Пўлат эритувчилар йиллик социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажардилар — пландан ташқари бир неча минг тонна металл эритилди.

Пўлат эритувчилардан СССР Олий Советининг депутати Шерали Ҳамроқулов, Николай Краси, Алексей Зяблов ва Сергей Зверевлар меҳнат қилаётган коммунистик меҳнат коллективи энг яхши натижага эришди.

Ўзбек пўлат эритувчилари ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ўзлаштириш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбориш юзасидан Ғарбий Сибирь металлургия заводи коллективининг ташаббусини муҳокама қилиб, конкрет тадбирлар белгиладилар ва пландан ташқари яна бир минг тонна металл эритиб бериш ҳақида ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар.

● Тошкент политехника институтининг студентларидан катта бир группаси Нукусга келди. Улар ўзларининг меҳнат семестрини Автоном Республика пойтахтининг қурилиш майдончаларида — автобаза, «Солнечное» кафеси, уй-жойлар қурилишида ўтказадилар. Бу билан улар беш йиллик планни барвақт бажаришга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

ДАЛАДА КОНЦЕРТ

«Коммунизм» колхозининг Эргаш Жонқобилов бошлиқ бригада пахтакорлари район маданият уйи бадиий ҳаваскорларини самимий кутиб олдилар. Ҳаваскор артистлар тушки танаффус вақтида дала шийпонида меҳнаткашларга катта концерт қўйиб бердилар.

Бу — шу йилнинг ўзида Жарқўрғон бадиий ҳаваскорлари қўйиб берган етмишинчи концертдир. Бадиий раҳбар Назар Абдиев бошчилик қилаётган бу коллектив ўз райони ва қўшни районларнинг кўпгина колхоз ва совхозларида бўлди, Шўрчи, Денов, Сариосиё районларининг меҳнаткашларига концерт кўрсатди.

Янгиликлар, ХУШХАБАРЛАР

● РЕКОРД

Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красний водопад» тажриба базасининг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Ивановна Чудная ўз социалистик мажбуриятини бажарди. У, ўзига бириктилган 218 сигирдан ярим йил ичида 4500 центнер сут соғиб олди. Бу эса, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан икки минг центнер кўпдир.

Анастасия Ивановна йил охиригача ҳар бир сигирдан 3200 килограммдан сут соғиб олиш юзасидан ўз зиммасига янги мажбурият қабул қилди.

● КОЛХОЗ ДЕНГИЗИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг механизаторлари сатҳи олти гектар келадиган колхоз сув омборининг биринчи навбатини қуриб битказдилар. «Колхоз денгизи» Тянь-Шань тоғ этакларида барпо этилмоқда.

Сув омборининг иккинчи навбатини қуришни шу йилнинг охирида тугаллаш кўзда тутилади. Денгиз яқинида шифохона — 500 кишилик колхоз дам олиш уйи ва 400 болага мўлжалланган пионер лагерини қуришга қарор қилинди.

● ТАЖРИБА УРТОҚЛАШИЛДИ

Андижондаги Киров номли боғдорчилик совхозида қишлоқда меҳнат ресурсларидан мақсадга мувофиқ фойдаланишга бағишланган область конференцияси бўлди. Бу конференцияда Урта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси институтининг олимлари, областдаги колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислар қатнашдилар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг Тўхтахўжа Ҳошимов бошлиқ звеносининг деҳқонлари ғўзани меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Суратда: ана шу звенода ғўза қатор ораларига ишлов берилмоқда.

А. Тўраев фотоси.

МЕВА КЎПУ...

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЕЙДИ

Бу йил Андижон соҳибкорларининг омади келди. Мева-чева сероб бўлди. Қаерга борманг: олма, ўрик, шафтоли, олхўри, гилос, анжир ғарқ пишиб ётибди. Айниқса, Хўжаобод районидаги Киров номли боғдорчилик совхозида, «Илғор», «Ширмонбулоқ» колхозлари, Андижон, Москва, Избоскан районларидаги Калинин номли, «Гулистон», «Коммунизм», Ибн Сино номли колхозларнинг боғларида мева мўл бўлди.

Область хўжаликларида, деҳқон хонадонларида ҳам бодринг, карам, помидор, хандалак, қовун, тарвуз, сабзи, пиёз, картошка мўл бўлди. Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока», Андижон районидаги Охунбобоев номли, «Коммуна» колхозларида мўлжалдагидан ҳам кўпроқ сабзавот етиштирилди.

Шундай экан, уларни нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш, давлат ҳамда шаҳар аҳолисига етказиб бериш ишлари қандай ташкил этилган? Савдо-сотиқда қандай янгиликлар бор? Шаҳар бозорлари, давлат магазинлари ва дўконларида нима гап?

Область партия комитети бу соҳада талай ишларни амалга оширди. Соҳибкорларнинг область кенгаши ўтказилди. Шаҳар меҳнаткашларини мева ва сабзавот билан таъминлашни яхшилаш мақсадида янги сабзавот магазинлари, дўконлари очилди. Ҳозир биргина Андижон шаҳрининг ўзида сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари билан савдо қиладиган 74 та магазин ва дўкон ишлаб турибди. Мева ва сабзавот қабул қилиш ишлари бирмунча тартибга солинди.

Ҳар йили «Горпишчеторг»нинг сабзавот базаси ходимлари жойларга бориб мева ва сабзавот олиб келишарди. Бу катта қийинчилик туғдирди. Чунки ҳамма хўжалик ваъда қилинган куни мева ва сабзавотни тайёрлаб қўймаса, кўпинча шаҳардан борган машиналар қуруқ қайтарди. Бу йил «Горпишчеторг»нинг сабзавот базаси қабул пунктига айлантирилди. Областдаги барча колхоз ва совхозлар етиштирган мева ва сабзавотини истаган вақтда шу пунктга келтириб топшираверади. Бу савдо ходимлари учун ҳам, совхоз ва колхозлар учун ҳам катта қулайлик туғдиради.

Лекин шунга қарамасдан бу соҳада жиддий камчиликлар бор. Сабзавот, мева тайёрлаш ва уни аҳолига етказиб бериш ҳозирги талаб даражасида эмас. Шаҳар аҳолисини мева ва сабзавот билан таъминлаш асосан Андижон «Горпишчеторг»и зиммасига юклатилган. Хўш, бу ташкилот ўз бурчини қандай ўтаяпти? Бу саволга ижобий жавоб бериш қийин. Чунки, шаҳар аҳолисини сабзавот ва мевага бўлган эҳтиёжи мутлақо қондирилмаяпти. Уларга ҳар куни камида 20 тонна сабзавот, 8 тонна мева, 5 тонна картошка етказиб берилиши керак. Амалда бундай бўлмаяпти.

Кейинги икки ўн кунликда 416 тонна ўрнига 146 тонна сабзавот тайёрланди. Кунига 3 тонна ўрнига аранг 1.5 тонна мева келтирилмоқда. Бу болалар муассасалари, касалхоналардан ортмаяпти. Умуман, бу йилги мавсумда «Горпишчеторг» бўйича 3925 тонна сабзавот, 462 тонна мева тайёрланиши ва шаҳар аҳолисига етказиб берилиши лозим. 14 июлга қадар 328 тонна сабзавот, 91 тонна мева тайёрланди, холос.

Нега бундай аҳвол рўй беряпти? Биз «Горпишчеторг» директори Ғуломжон Ваҳобовга шу савол билан мурожаат қилдик.

— Текширувчилар жуда кўпайиб кетди, — деди у, ҳар уч кунда текширишади. Комиссия кузатишдан бўшамай қолдик. Ҳали у жойдан, ҳали бу жойдан маълумот сўрашади. Мана энди сизлар... Очиғини айтганда сабзавот пунктимизда ҳеч нарса йўқ. Кўп дўконлар бўм-бўш. Дўконлардаги сотувчилар ҳам, пунктлардаги 60 киши ҳам эснаб ўтирибди. Бизга қолса сабзавот магазинларини мева билан тўлдириб юборардик. Афсуски, бу иш биргина бизга боғлиқ эмас. Область матлубот союзининг районлардаги тайёрлов идоралари қаерда сабзавот ва мева кўплигини биздан яхши билишади. Лекин, улар яқиндан ёрдам беришмаяпти.

Ҳақиқатан ҳам сабзавот пунктида аҳвол оғир. У ерда озгина карам, сабзи, пиёз, помидор, қизилча, олча бор, холос. Улар ҳам аралаш-қуралаш сақланмоқда. Бир жойда сабзи, чириган бақлажон, қизилча, иккинчи жойда аҳлат уюми. унинг ёнида карам сочилиб ётибди. 3—4 киши дўконларга жўнатиш учун машинага помидор, олма, олча юклаш билан овора. Помидор эзилиб кетган, олма бамисоли тошга ўхшайди. Ҳали етилмаган. Олманинг учдан бир қисми чириган.

Нега бундай қиласиз? Бу санитария қоидаларига зидку!

— Кўрмай қолибман. Саралашимиз керак эди, — деди склад мудири Турсунбой Мирбобоев «Горпишчеторг» директорининг ўринбосари Нодир Аббосов хижолат бўлиб гапни бошқа ёққа бурди:

— Биз бу помидорни 12 тийиндан қабул қилиб, 5 тийиндан сотаётирмиз. Зиёнига пуллашимизнинг боиси шуки, унинг нархи юқоридан белгилаб берилган. Маҳаллий шароитга мослаштиришга ҳаққимиз йўқ.

— «Горпишчеторг»нинг сабзавот дўконларидаги аҳвол бундан ҳам ачинарли. Аксарият дўконларда мева йўқ. Сабзавот эса жуда оз. «Андижанирмаш» заводи олдидаги 26-магазин филиалида ҳам ана шундай аҳволни кўрасиз. Жазирама офтобда жойлашган бу дўконда Убайдулла Исматиллаев елпиниб ўтирибди:

— Одамлар кўпроқ мева сўрашяпти, ўрик-олма борми, — дейди. Бизда, эса сўлиган сабзи, ярми ачиган шафтоли, узум, бодринг, бақлажон бор, холос, — дейди Исматиллаев куйиниб. — Бир кунда зўрға ўн сўмлик савдо қиляпман.

Октябрь бозори олдида «Горпишчеторг»нинг иккита дўкони бор. Бу дўконларда ярми қорайиб кетган карам, сўлиган қизилча бақлажон, тиришган помидордан бошқа ҳеч нарса тополмайсиз. Шаҳардаги қайси дўкон, қайси павильонга борманг аҳвол шундай. Сабзавот дўконларини кўпайтириш билангина иш битмайди. Таъминот масаласини ҳам яхши йўлга қўйиш керак.

Бунга эришмоқ учун сабзавот ва мева берадиган хўжаликларда қандай тартиб ўрнатиш керак? Айрим колхоз ва совхозлар етиштирилган мева ва сабзавотни давлат тайёрлов органларига топширмасдан бозорларга қиммат нархда сотмоқдалар. Қўрғонтепа районидаги Карл Маркс номли колхозда ана шундай қилинмоқда. Бу колхоз тузилган шартномага мувофиқ тайёрлов органларига 20 тонна мева бериши лозим. Амалда эса 1400 килограмм мева топширди, холос. Колхоз раҳбарлари 6,5 тонна олмани Ўш ва Андижон бозорларида қиммат нархда соттирган.

— Областдаги йирик колхозларнинг раислари, савдо ташкилотлари тузилган шартномани қўпол равишда бузмоқдалар, — деди область матлубот союзи правлениеси раисининг ўринбосари А. Сотиболдиев. Масалан, Избоскан районидаги Ибн Сино номли колхознинг раиси Абдусамат ака Тиллабоев шундай қилмоқда. Колхоз 26 тонна мева бериши керак. 15 июлга қадар бир тонна ҳам мева топширмади.

Хўжаобод, Балиқчи, Андижон, Москва районларидаги Димитров номли, Бобир номли, «Ўзбекистон», Жданов номли, Карл Маркс номли, «Қизил юлдуз» колхозлари ҳам етиштирилган мевани тайёрлов органларига вақтида топширмаётирлар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Сабзавот дўконларида меванинг йўқлигига асосий сабаб ана шулар.

Сабзавот дўконларида аҳвол шунақа экан, бозорларда-чи? Бозорларда бошқачароқ манзарани кўрасиз. Мана шаҳардаги Октябрь бозори. Бу ерда савдо-сотиқ қизғин тус олган. Истаган нарсангизнинг ҳаммаси бор. Ҳар куни юзлаб тонна сабзавот, мева сотиляпти.

Лекин, шароитнинг мазаси йўқ. Тозалик ва озодалик учун кураш сезилмайди. Прилавкалар тагида хашак-хушак, чиқиндилар уйими. Кўпчилик сотувчилар жазирама офтобда ўтириб савдо қиляпти. Сотувчилар оқ халатлар билан таъминланмаган. Мева-чева павильонида сув йўқ. Умуман, бозор территориясида яккаю-ягона кран бор, холос.

Бу ерда пишиқчилик мавсумига яхши тайёргарлик кўрилмади. Янги қурилаётган павильон планга мувофиқ шу йилнинг январида фойдаланишга топширилиши керак эди. Лекин, ҳозиргача битгани йўқ. Шаҳар ижроия комитетидаги ўртоқлар бозорда қулай савдо шароити яратиш ҳақида жон куйдирмаётирлар.

Шаҳардаги «Зелений» бозорида ҳам аҳвол ана шундай.

Бозорларда, давлат магазинларида озодаликка эътиборни ҳар қачонгидан ҳам кучайтириш керак. Санитария ва савдо-сотиқ қоидаларининг бузилишига йўл қўймаслик лозим.

О. БАКИРОВ,
Андижон область халқ контроли комитетининг инспектори,
Б. КАРИМОВ,
область «Коммунист» газетасининг ходими.
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КОЛХОЗ ФУТБОЛЧИЛАРИ

Қишлоқ футболчилари тўғрисида гап борганида фарғоналиклар, аввало, Қува районидаги Димитров номли колхоз футболчиларининг номларини фахр билан тилга оладилар. Бу албатта бежиз эмас. Колхоз футболчилари ўтган йили қишлоқ командалари ўртасида область биринчилиги учун Марғилон шаҳрида ўтказилган финал мусобақаларида қатнашиб, чемпионликни қўлга киритдилар ва область «Пахтакор» спорт жамиятининг биринчи даражали диплом ҳамда значоклари билан тақдирландилар.

Ўнлаб командалар билан ўртоқлик учрашувлари ўтказиб, ўз тажриба ва маҳоратларичи оширдилар. Чиройли комбинациялар ўйлаб топдилар ва колхоз футбол шарафини ҳимоя қилишда чуқур масъулият сездилар. Мана шуларнинг ҳаммаси уларга ўтган йили катта бахт ҳадя этди.

Колхозчилар командаси тузилганига роппа-роса ўн беш йил тўлди. Улар 1954 йилдан то 1958 йил охиригача беш марта область чемпиони бўлганлар ва республикада учинчи-тўртинчи ўринларни эгаллаб келганлар.

Команда составида Абдурасул Юнусов, Маъмур Тешабоев, Қосим Турғунов, Сон Иля, Семён Аргинский, Саша Дадонов ва Тё Максим каби маҳоратли ўйинчилар ўйнаганлар. Дарвозани эса Ли Виктор ҳимоя қилган. Ҳозир қардош Қирғизистон ССР, Ўш «Олай» командасида ўйнаётган Юрий Великанов, Фарғона «Нефтяник» командасида тренерлик қилаётган Анатолий Поливщук ва Қўқон «Меҳнат» жамиятида тренерлик қилаётган Николай Медних сингари бир қанча ўйинчилар ҳамда спорт мастерлари ҳам шу колхоз футбол шарафини ҳимоя қилганлар.

Эндиликда команда составида ўйнаётган дарвозабон Жўра Ҳайдаров, ярим ҳимоячилар Турдали Ўринбоев, Усуб Ғафуров, ҳимоячи Навбат Гулматов, ўнг ва чап қанот ҳужумчилари ака-ука Мўмин ва Ғулом Носировлар ҳамда марказий ҳужумчилар Сотволди Маматов, Мадамин Турдалиевлар яхши футболчилардир.

Ҳамқишлоқларимиз бу йил ҳам область биринчилиги учун қишлоқ командалари ўртасида ўтказилаётган мусобақаларда муваффақиятли қатнашмоқдалар. Улар ҳозирга қадар бешта команда билан мусобақалашдилар.

Колхоз командасининг тренери — колхоз физкультура ва спорт инструктори ўртоқ Раҳимжон Юсупов билан суҳбатлашдик. У бизга команда составе ёшлар ҳисобига ўсиб бораётгани ҳақида сўзлаб берди. Усуб Каримов, Али Рустамов, Мамат Зокиров каби ёш, эпчил ўйинчилар шулар жумласидандир.

Б. ҚАЮМОВ,

Редакцияга хат

БОР ОТАНГГА...

Янгийўлга меҳмон бўлиб келган киши Ниёзбоши қишлоғига боради, албатта. Бу қишлоқдаги Ленин номли колхознинг экономикаси йил сайин мустаҳкамланиб, қурилиш-ободончилик ишлари авж олдириляпти. Янги мактаблар, касалхоналар, маиший хизмат кўрсатиш комбинати ва бошқа жамоат бинолари қуриляпти. Бу ҳамманинг дилини шод этмоқда.

Аммо одамларнинг асабини бузадиган камчиликлар ҳам йўқ эмас. Олим Қўчқоров номли кўчанинг икки қанотига жойлашган хонадонларнинг кўпчилиги бундан бир неча йил олдин газлаштирилди, водопроводлаштирилди. Сўнгги 50 хўжалик хонадони қолганда қувур етмади, деган баҳона билан газлаштириш ва водопроводлаштириш ишлари тўхтаб қолди. Биз кўп сабр қилдик, тегишли ташкилот раҳбарларининг инсофга келишини кутдик. Афсуски, ваъда ваъдалигича қолаверди.

Турли йиғинлар, тўй-томошаларда ариқдан бочкада сув келтириш жонимизга тегди. Кўмир ҳиди ва ғўзапоя тутунига қоришиб овқат пиширишдан безор бўлдик. Шундан кейин Янгийўл шаҳар ижроия комитетига уйларимизни газлаштириш ва водопровод ўтказиб бериш ҳақида мурожаат қилдик. Улар колхоз раҳбарларига учрашни маслаҳат берди. Хуллас, бир неча йилдан буён дардимизга даво тополмай қийналиб келяпмиз. Аҳвол қачонгача давом этар, экан? Шу саволга тегишли ташкилот раҳбарларидан жавоб кутамиз.

М. ХОЛМИРЗАЕВ.
Янгийўл, Олим Қўчқоров кўчаси, 22-уй.

Ўрток Х. Қўчқоров бошчилик қилаётган звено Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда пешқадам ҳисобланади. Агротехника муддатларида парвариш қилинаётган ғўзалар текис гуллаб, кўсакламоқда. Звено гектаридан 30 центнерга етказиб ҳосил кўтармоқчи. Суратда: ўрток Х. Қўчқоров.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲАЁТ, ОИЛА ВА ҚОНУН

С. ПУЛАТХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси.

<> <>

Партия ва ҳукуматимиз гражданларнинг ижтимоий ва шахсий манфаатларини ўзида мужассамлантирган совет оиласи тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Мамлакатимизда оиланинг мустаҳкамланиши ва равнақи учун барча зарур шароитлар муҳайё.

Совет давлати ўзининг дастлабки кунларидан бошлаб, оила ва никоҳ масалаларига катта эътибор бера бошлади. 1917 йил декабрь ойида граждан никоҳи ва никоҳни бекор қилиш тўғрисида иккита Декрет, 1918 йил кузида эса биринчи совет оила Кодекси қабул қилинди. Бу қонунлар дунёда биринчи социалистик давлатда оилавий бурч ва ҳуқуқларнинг муҳим қоидаларини белгилади. Совет қонунчилиги оила ва никоҳнинг ҳуқуқ муносабатларида эркак ва аёлнинг тенглигини таъминлади.

Оила ва никоҳга диннинг таъсири йўқотилди. Никоҳни қайд қилишнинг черков тартиби бекор қилинди. Гражданлик ҳолатини давлат органларида қайд этувчи граждан никоҳи жорий этилди. Шунингдек, бошқа диндаги одамлар ўртасида никоҳдан ўтишни ман этувчи эски қоидалар, ота-оналар ва васийларнинг розилигисиз никоҳ тузиш мумкин эмаслиги ҳақидаги қоидалар ҳам бекор қилинди.

Социализм мамлакатида оила қуриш учун янгича ижтимоий ва маънавий шарт-шароитлар яратилди. Оила қуриш чин севги, ўзаро ҳурмат, манфаатларнинг умумийлиги, дунёқарашларнинг бирлигига асосланади. Шу билан бирга, баъзи ҳолларда, у ёки бу сабабларга кўра, оила бузиладиган бўлса, эр ва хотинлар ўзаро ажрашиб, бошқа янги оила қуриш имкониятига эгадирлар.

Совет ҳукуматининг дастлабки декретлари оилага енгил-елпи муносабатда бўлишнинг олдини олиш, болаларнинг манфаатини ҳимоя қилиш имконини берувчи суд тартибида ажралишни жорий этди. Оилани сақлаб қолиш имкони бўлмаган тақдирда никоҳ бекор қилинар эди. 1927 йилда суд тартибида ажралиш бекор қилинди. Бу маълум даражада қисқа муддатли никоҳлар сонини ошириб юборди.

Никоҳга жиддий муносабатда бўлиш ва оилани сақлаб қолиш учун гражданларнинг масъулиятини ошириш мақсадида ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июль Фармони фақат қайд этилган никоҳга юридик куч бериб, никоҳни бекор қилишда суд тартибини жорий қилди. Бунда ажримнинг мураккаб тартиби белгиланган эди. Икки инстанцияли судлов, катта харажатлар, ажралиш тўғрисидаги эълонларни матбуотда чиқариш ва судга боришлар никоҳни бекор қилишни ўз вақтида расмийлаштириш имконини бермасди. Бу кўпинча расмий жиҳатдан ажралмаган эр-хотинларнинг янги оилаларининг пайдо бўлишига, болаларнинг никоҳсиз туғилишига сабаб бўлди.

1965 йилда ҳаракатдаги қонунчиликка баъзи ўзгаришлар киритилди. Никоҳни бекор қилиш бевосита халқ суди орқали расмийлаштириладиган бўлди, ажралиш ҳақидаги эълонни матбуотда босиш бекор қилинди ва судга эр-хотинларга яраш муддатини белгилаш ҳуқуқи берилди.

Партия ва ҳукуматимизнинг совет оиласини мустаҳкамлаш ҳақида тинмай қилаётган ғамхўрлиги шу йил 27 июнда тасдиқланган оила ва никоҳ тўғрисидаги ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар қонунларининг асосларида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топди. Қонун Асослари олдинги қонунчиликнинг ҳаёт тасдиқлаган барча қоидаларини ўзида сақлаб қолиш билан бирга, жамиятимиз ҳаёти тақозоси асосида янги қоидаларни ҳам ўз ичига олади.

Қонун Асослари мамлакатимизда оила ва никоҳ масалаларини тартибга солишни, шу билан бирга, муҳим қоидаларни иттифоқдош республикалар оила ва никоҳ тўғрисидаги республика кодексларини маҳаллий шароит ҳамда анъаналарни ҳисобга олинган ҳолда қайта ишлашни ҳам кўзда тутади.

Янги қонун Асослари шу йил 1 октябрдан кучга киради. Бу муддат жойларда уни қўллаш, янги қонунчиликнинг ўзига хос томонларини ўрганиш ва уни аҳоли орасида кенг тушунтириш имконини беради.

Янги қонуннинг энг характерли томонлари нималардан иборат? Аввало, ЗАГС органларида қайд этилган никоҳгина эр ва хотинларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини келтириб чиқаради. Никоҳ тузиш тантанали равишда, ЗАГСга ариза берилгандан кейин бир ой муддат ўтгач, қайд этилади. Бир ой муддат белгиланганлигига сабаб шуки, шу вақтгача ажралиш тўғрисида ариза берганларнинг учдан бир қисмига яқини шошма-шошарлик билан бир-бирларини бир йилдан кам билган ҳолда турмуш қурганлар. Шошма-шошарлик билан, ўйламасдан никоҳдан ўтиш бундай оилаларнинг бузилишига олиб келган. Йигит ва қиз бир-бирларини синашлари учун бир ой муддат берилганлиги тасодифий никоҳларнинг камайишига имкон беради.

Никоҳни бекор қилиш ҳам суд тартибида ҳал этилади. Лекин суд оилани бузилишга олиб келган сабабларни чуқур ўрганиши, эр ва хотинларни яраштириш тадбирларини кўриши лозим. Агарда эр ва хотинлар келгусида бирга яшашларининг иложи бўлмаса ва оилани сақлаб қолиш мумкин бўлмаса, бундай ҳолларда эр ва хотинларнинг илтимосини қондириш лозим. Шу билан бирга, янги қоида ҳам киритилган. Эр хотинининг розилигисиз ҳомиладорлик даврида ва бола туғилгандан сўнг бир йил давомида ажралиш тўғрисида иш қўзғота олмайди.

Қонун Асосларида баъзи ҳолларда никоҳни суд орқали эмас, балки ЗАГС органлари орқали бекор қилиш ҳам кўзда тутилади. Агар эр ва хотинлар ўртасида болалар бўлмаса ва улар ўзаро ажралишга рози бўлсалар, улар ЗАГСга биргаликда ариза берганларидан кейин, уч ой ўтгач, агар ажралиш ҳақидаги фикрларидан қайтмаган бўлсалар, никоҳ бекор қилинганлиги тўғрисидаги гувоҳномани олишлари мумкин. Шунингдек, руҳий касаллиги туфайли оила қуриш қобилиятига эга бўлмаган кишилар, уч йил ва ундан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум бўлган шахслар ҳам ЗАГС органлари орқали ажралишлари мумкин. Лекин шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, озодликдан маҳрум этилган шахс ёки руҳий касал бўлган кишиларнинг манфаатини ҳимоя қилувчилар ажримга қарши бўлсалар, бундай ҳолларда никоҳни бекор қилиш масаласи ЗАГС органларидан судга оширилади.

Янги қонун қайд этилмаган никоҳдан туғилган болалар манфаатини ҳимоя қилувчи моддаларни ўз ичига олади. Бундай болаларнинг туғилганлик тўғрисидаги гувоҳномасида илгари отаси тўғрисидаги графада отаси ўзининг боласи эканлигини тан олса ҳам чизиқ қўйилар эди. Эндиликда гувоҳномадаги ота-она ҳақидаги маълумотлар ота-онанинг биргаликдаги аризаларига биноан тўлдирилади. Бундай болалар никоҳ қайд қилинган болалар қандай ҳуқуққа эга бўлсалар улар ҳам худди шундай ҳуқуқларга эга бўладилар. Агар отанинг аризаси бўлмаса, қонун оталикни суд тартиби билан белгилашга йўл қўяди, Бунда суд боланинг ота ва онаси бирга яшаши ва улар бола туғилгунга қадар бирга хўжаликни бошқарганликларини, шунингдек, улар болани бирга тарбиялаганликларини ҳам эътиборга олади. Бундан ташқари суд эр киши боланинг отаси эканлигини илгари тан олганлигини кўрсатувчи ўз хулосалари ва далилларга ҳам асосланиши мумкин.

Бошқа ҳолларда эса никоҳ, қайд этилган бўлмаса ва боланинг отаси қонун бўйича аниқланмаган бўлса, боланинг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномасида отасининг исми ва фамилияси онанинг тавсиясига асосан ёзиб қўйилади.

Оталикни суд тартибида белгилаш фақат янги қонун кучга киргандан кейин туғилган болаларга нисбатангина қўлланади. Янги қонун жорий этилгунча никоҳдан ташқари туғилган болаларнинг отасини аниқлаш отанинг ўз хоҳиши билан боланинг онаси билан биргаликда ЗАГС органларига берган аризасига мувофиқ белгиланади. Бу қоидага битта муҳим қўшимча киритилган: агарда боланинг ҳақиқий отаси янги қонун кучга киргунгача вафот этган бўлса, унинг оталигини исботлаш учун мавжуд бўлган далилларга асосан суд тартибида белгилаш мумкин бўлади. Бундай ҳолларда болалар ўлган оталари учун пенсия олиш ва ундан қолган меросга эгалик қилиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Қонун Асослари алиментларни ундириш масаласига ҳам янги қоидалар киритди. Бунга асосан ўз меҳнат қобилиятини йўқотган эр ёки хотин ажралиб кетганларидан сўнг ҳам умрбод бир-бирларидан алимент олиш ҳуқуқига эгадирлар. Болаларга алимент тўловчи ота-оналар агар бола оғир касал ёки майиб бўлиб қолса, суд қарорига асосан алиментнинг одатдаги суммасидан ошиқроқ пул тўлашлари мумкин. Янги қонунга асосан алиментлар суд қарорига асосангина эмас, шу билан бирга, корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятининг алимент тўловчининг ўз хоҳиши билан берган аризасига мувофиқ ҳар ойда ушлаб қолиб, аризада кўрсатилган кишига тўлаб турилади.

Қонун Асослари лойиҳасини муҳокама қилиш мобайнида никоҳ ёши ҳақидаги масала мунозарага сабаб бўлди. Никоҳ ёшини 21 ва ундан кўпроқ ёш қилиб белгилаш мақсадга мувофиқлиги тўғрисида кўпгина мулоҳазалар айтилди. Мамлакатимизнинг олий қонунчилик органи буни мақсадга мувофиқ деб топмади. Шунинг учун қонун Асосларида никоҳ ёши 18 ёш қилиб белгиланди. Иттифоқдош республикаларда эса маҳаллий шароитларни ҳисобга олган ҳолда икки йилгача пасайтириш кўзда тутилади.

Бизнинг фикримизча, Ўзбекистон учун никоҳ ёшини эрларга 18 ва қизларга 17 ёш қилиб белгилаш мақсадга мувофиқдир. Бу масала оила ва никоҳ ҳақида республиканинг янги кодексида ўз ифодасини топади. Ҳозир Қонун асосларига мувофиқ, оила ва никоҳ ҳақидаги республика кодекси тайёрланмоқда.

Оила ва никоҳ ҳақидаги янги Қонуннинг қабул қилинганлиги сўзсиз совет оиласи янада гуллаб-яшнаши ва мустаҳкамланишида муҳим аҳамиятга эгадир.

Турли мамлакатларда

Жаҳон рақамлари

НЬЮ-ЙОРК, 16 июль. (ТАСС). «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг йиллик статистик тўплами» босилиб чиқди. 1967 йил учун тузилган бу навбатдаги (ўн саккизинчи) тўпламни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг статистика бюроси 150 дан кўпроқ мамлакат ва территорияларнинг статистика органларидан олинган маълумотлар асосида тузган. Бу тўплам 1953 йилдан 1966 йилгача бўлган даврни ўз ичига олади ҳамда турли давлатлар экономикаси ва маданиятининг ривожланиши тўғрисидаги фактлар ва материалларни, шунингдек жаҳон тараққиётининг тенденциялари тўғрисидаги баъзи хулосаларни баён қилади.

1966 йилнинг ўрталарида, дейилади тўпламда, жаҳондаги аҳолининг умумий сони 1963 йилдаги 3 миллиард 174 миллион кишига нисбатан 3 миллиард 353 миллион кишига етди. Осиёда (СССРдан ташқари) 1 миллиард 864 миллион киши, яъни жаҳоннинг бошқа ҳамма қисмидагига қараганда 381 миллион нафар кўп киши яшамоқда.

1960—1966 йиллар давомида жаҳонда аҳоли кўпайишининг йиллик ўртача суръати 1.9 процентни ташкил қилди. Латин Америкаси мамлакатларида аҳоли энг кўп суръатлар билан кўпайиб борди. Шу давр ичида аҳоли ҳар йил Латин Америкасида 2.9 процент, Жанубий Осиёда 2,5 процент ва Африкада 2.3 процент кўпайиб борди. Европада аҳоли ҳар йил ўрта ҳисобда атиги 0,9 процент, СССРда эса, 1,4 процент кўпайиб борди.

Бутун дунёда ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми 1950 йилдан 1966 йилгача бўлган 16 йил ичида 102 процент кўпайди. Шу даврнинг ўзида маҳсулот ишлаб чиқаришни аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ривожланган мамлакатларда маҳсулот ишлаб чиқариш 65 процент, аҳолиси анча тез суръатлар билан кўпайиб турган ривожланиб бораётган мамлакатларда эса 41 процент ошганлигини кўрамиз.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти йиллик статистика тўпламининг Шарқий Европадаги социалистик мамлакатларга бағишланган бўлимида айтилишича, 16 йил мобайнида ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми Чехословакия ва Венгрияда икки баравардан зиёдроқ кўпайган, Болгария, Германия Демократик Республикаси, Польша, СССР ва Югославияда эса 3 баравардан зиёдроқ кўпайган. Шу мамлакатларда ҳар йилги умумий ўсиш қарийб 8 проценттан иборат бўлган.

Тўпламда айтилишича, бутун жаҳонда озиқ-овқат 1966 йилда 1963 йилдагига нисбатан 8 процент кўп ишлаб чиқарилган.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг йиллик статистика тўпламида турли мамлакатлардаги экономика ва маданиятнинг айрим тармоқларининг ривожланишига доир жуда кўп маълумотлар келтирилган. Тўпламда айтилишича, жумладан нашр этилган китоблар номларининг сони жиҳатидан Совет Иттифоқи жаҳонда биринчи ўринни олиб турибди. СССРда бир йил ичида 72.977 номдаги китоб чоп қилинган.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Бу қизлар Виньфу вилоятидаги Тиен хуонг қишлоқ хўжалик кооперативида меҳнат қилишади. Бу йил кооперативлар ҳар гектар ердан 6 тоннадан шоли етиштириш учун ҳаракат қилишяпти.

ВИА—ТАСС фотоси.

Журналистлар меҳмони

СССР Журналистлар союзининг таклифига биноан Непал журналистлари делегацияси Тошкентда меҳмон бўлиб турди. Делегация составида Непал журналистлар союзининг секретари, «Непал самачар» газетасининг бош редактори Шандар Надх Шарм ва «Дхамуша» газетасининг редактори Рамеш Кумар Гхимир бор.

Непал журналистлари Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, шаҳарнинг янги қурилишлар кетаётган районларини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик ютуқлари виставкасини, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радио ва телевидение Давлат комитетини бориб кўрдилар. (ЎзТАГ).

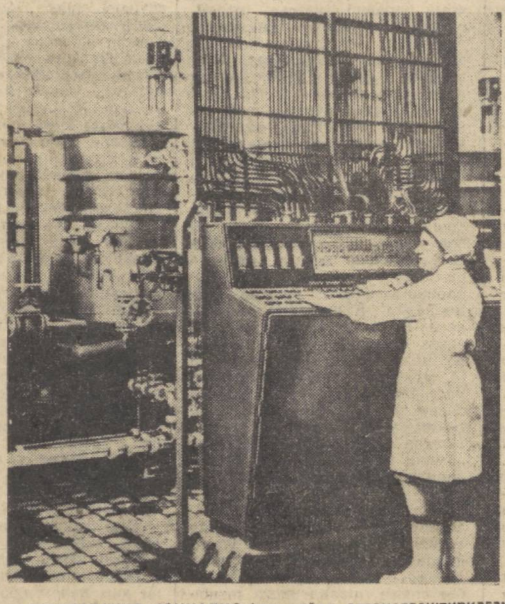

ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Ледниframework шаҳрида янги, деярли тўла автоматлаштирилган «Фрута» заводи маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Заводнинг замонавий машиналар билан ускуналанган цехларида йилига 11 минг тонна сабзавот қайта ишланади. Кейинчалик қайта ишланадиган сабзавот миқдори 16 минг тоннага етказилади. Суратда: оператор Кветослава Фибинерова бошқариш пульти олдида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

КИТАКЮСЮДА НОРОЗИЛИК МИТИНГИ

ТОКИО, 17 июль. (ТАСС). Китакюсюда (Фукуока префектураси) бугун Америка ҳарбий юкларининг Япония территорияси орқали ташилишига қарши шаҳар аҳолисининг норозилик митинги бўлди. Ўқ-дори ортилган бир неча вагон шу куни шаҳар темир йўл станциясига келганлиги муносабати билан аҳоли норозилик билдирди.

Митинг тамом бўлганидан кейин ўтказилган намойиш вақтида намойиш қатнашчилари билан полиция ўртасида тўқнашув бўлди. Полиция намойиш қатнашчиларидан бир неча кишини, шу жумладан шаҳардаги саноат корхоналари ишчилари касаба союзи активларидан бир неча кишини қамоққа олди.

Ажойиботлар

КУЙЛОВЧИ... ТУЗ

Сиз саҳролардаги «ашулачи» қумлар, «куйловчи» аланга ҳақида эшитгандирсиз. Лекин шу пайтгача дунё фани «куйловчи» туздан бехабар эди. Қора—Буғоз—Гол (Каспий денгизи) қирғоғидаги қўлтиқда бўлган сайёҳлар йирик томчиларнинг тунукага зарб билан урилаётганига ўхшаш товушни эшитдилар. Лекин бу ерда ёмғир ёғмаётган эди. Сайёҳлар атрофга диққат билан қулоқ солиб, бу товушлар атрофдаги тузлардан чиқаётганини аниқладилар. Тузнинг «куйи» узоқ-узоқларга ҳам эшитиларди.

Ажаб, бунинг сири нимада экан? Об-ҳавонинг ўзгариб туриши натижасида қирғоқдаги туз қатламлари устида нафис қатламчалар ҳосил бўлади. Эрталаб куёш чиқиши билан ҳаво исиб, ана шу туз қатламчалари эриб, майдаланиб, унинг доналари пастки қатламнинг устига тўкилади. Бу товуш ана шундан ҳосил бўлса керак.

ҲАЛҚА ТАҚҚАН... ҚИСҚИЧБАҚА

ЛЕНИНГРАД вагон-ремонт заводи трамвай-троллейбус бошқармасининг инженери Вячеслав Барихновский Комсомол кўлидан «олтин» қисқичбақа тутиб келди. Бу қисқичбақанинг бир панжасида олтин ҳалқа бор эди.

Олтин ҳалқа қачон ва қандай қилиб қўлга тушгани, уни қисқичбақа қандай қилиб «тақиб олгани» ҳозирча номаълум.

ДАВР ТАҚОЗОСИ

Коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлиги учун

Яқинда коммунистик ва ишчи партиялар Кенгаши учун материаллар тайёрлаш бўйича ишчи группасининг йиғилиши тўғрисида қўшма ахборот эълон қилинди. Бу ишчи группа июнь ойида Будапештда тўпланган эди. Ишчи группасининг йиғилишида кўплаб партиялар вакиллари иштирок этишди. Улар навбатдаги Кенгашда қатнашиш истагини билдирдилар.

Кардош партияларнинг Кенгаш материаллари лойиҳаларини тайёрлаш ишига актив қатнашганликлари коммунистик ва ишчи партияларнинг аксарияти бу тайёргарлик ишларини ўзларининг жонажон иши деб билганликларидан далолат беради. Бу революцион, антиимпериалистик кучларнинг, барча коммунистларнинг ўз сафларини янада жипслаштираётганликлари ва ўзларининг амалий фаолияти билан илғор, прогрессив инсониятнинг энг яхши истаклари ва орзуларини ифодалаётганликларида ҳам яққол кўзга ташланади.

Ҳозирги коммунистик ҳаракат 88 Коммунистик партияни ўзига бирлаштиргандир. Бу партиялар сафида 50 миллион коммунист бор. Бу ҳаракат сафида социалистик мамлакатларнинг 14 та ҳукмрон партияси, капитализмнинг индустриал марказларида ҳаракат қилаётган партиялар, миллий-озодлик ҳаракати жараёнида ўсиб чиққан ва мустаҳкамланаётган партиялар бор. Коммунистик ва ишчи партияларнинг кўпчилиги халқ бахт-саодати йўлида қуролли кураш олиб бормоқда. Социалистик бўлмаган дунё партияларининг тенг ярми — 37 коммунистик ва ишчи партия подполье шароитида иш олиб бормоқда.

Шу кеча-кундузда Ғарбий Европа коммунистларининг фаолияти диққатга сазовордир. 90 миллионга яқин ишчи ва хизматчи ишлаётган Ғарбий Европадаги кўпгина коммунистик партиялар ўсди ва чиниқди. Масалан, Италия Коммунистик партияси капитализм дунёсида энг оммавий партиялардан бирига айланди. Унинг сафларида бир ярим миллиондан кўпроқ коммунист бор. Сайловларда итальян коммунистлари учун сайловчиларнинг 25 проценти мунтазам равишда овоз бериб келмоқда.

Япония Коммунистик партияси номзодлари учун берилган овозларнинг кескин кўпайганлиги Япония парламентига ўтказилган сайловларнинг энг муҳим якуни бўлди. Коммунистлар юқори палатада илгариги тўрт ўрин ўрнига 7 ўринга эга бўлдилар. Уларнинг номзоди учун 4 миллиондан кўпроқ сайловчи овоз берди.

Жаҳон коммунистик ҳаракати замонамизнинг энг таъсирчан сиёсий кучига айланди. Коммунистлар жаҳон антиимпериалистик фронтининг энг онгли, уюшқоқ ва жанговар қисмини ташкил қиладилар. Аммо шуни ҳам айтиш керакки, коммунистик ҳаракатга Мао Цзэ-дун группасининг бузғунчилик фаолияти жуда катта хавф туғдирмоқда. Бироқ, хитойлик шовинистлар ва миллатчиларнинг ҳар қандай уринишлари инқирозга юз тутмоқда.

Жаҳон коммунистик ҳаракати маочиларнинг асабни қўзғатувчи ҳаракатларига қарши кураш жараёнида янада ўсмоқда ва жипслашмоқда, пролетар интернационализмининг янги-янги намуналарини намойиш қилмоқда. 1957 ва 1960 йилларда бўлиб ўтган Москва кенгашларининг ҳужжатлари бугунги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўк. Буни куни кеча Варшавада бўлиб ўтган социалистик мамлакатлар партия ва ҳукумат раҳбарларининг учрашуви янада яққол намойиш қилди. Учрашув иштирокчилари умумий манфаатларга оид масалаларни муҳокама қилдилар ва қардошлик муносабатларини бундан кейин ҳам ҳар томонлама ривожлантиришга ҳамда марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми асосида социалистик системани, унинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга қатъий аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

Маълумки, ҳаёт янги-янги проблемаларни олға сурмоқда. Империализм у ёки бу жойда ҳужумга ўтяпти. Грецияда ҳарбий-фашистик ғалаён бўлиб ўтди. Америка империализмининг Вьетнам халқига қарши уруши кучаймоқда, Латин Америкасининг қатор районларида вазият кескинлашяпти, Германия Федератив Республикасининг милитаристлари бош кўтариб чиқмоқда.

СССР Олий Советининг IV сессиясида қайд қилиб ўтилганидек, бундай шароитларда коммунистик партиялар биргаликда ҳаракат қилиб, тарихий тараққиётнинг ва синфий курашнинг ҳозирги даврини марксча анализ қилмоқлари, умумий интернационал вазифаларни аниқлаб, уни конкретлаштирмоқлари лозим. Бунда коммунистик ва ишчи партияларнинг шу йил 25 ноябрда Москвада ўтказиладиган халқаро кенгаши муҳим роль ўйнайди.

Ҳар бир партия ўз сиёсатини мустақил равишда ишлаб чиқиши даркор. Бу масъулиятдан уни ҳеч ким халос қила олмайди. Бу ҳуқуқнинг мавжудлигига ҳеч ким шубҳа қилолмайди. Марксизм-ленинизм халқаро таълимотга айланиб, ҳар бир марксча-ленинча партия биргаликдаги стратегия ва тактикани коллектив ҳал этиш ва уни тағин ҳам ижодий ривожлантириш ҳуқуқигагина эга бўлиб қолмай, балки бу ишда иштирок этишга мажбурдир. Ўртоқларча фикр алмашиш, қардош партияларнинг коллектив тажрибасидан фойдаланиш ҳар бир партия сиёсатини ишлаб чиқишда беқиёс ёрдам беради. Бирорта ҳам Коммунистик партия ўз олдида турган вазифаларни қардош партияларнинг актив ёрдамисиз ёки бирдамлигисиз муваффақиятли ҳал қилиши қийин.

Ҳозир халқаро коммунистик ҳаракатни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда масъулиятли давр етиб келди. Коммунистик ҳаракатни ёппасига янада кучлироқ ривожлантириш ва шу жумладан унинг отрядлари фаолиятини янада ривожлантириш имконини берадиган линияни ишлаб чиқиш даркор. КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорларида кўрсатиб ўтилганидек, «ҳозирги халқаро вазият барча социализм кучларининг, демократия ва миллий-озодлик кучларининг янада активроқ ва биргаликда ҳаракат қилишини тақозо этади».

Ўз навбатида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси империализмга кескин зарба бериш ва жаҳон урушининг олдини олиш, социализм мамлакатлари ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш, коммунистик ҳаракат ва барча антиимпериалистик кучларни жипслаштириш сиёсатини ўтказиб келмоқда. КПСС бундан кейин ҳам ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлгани ҳолда шундай сиёсатни ўтказаверади. Совет кишиларининг курашаётган Вьетнам халқи билан интернационал бирлиги ана шу сиёсатнинг узвий бир бўлаги деса бўлади. КПСС коммунистик ва ишчилар ҳаракати сафларининг бундан кейин янада жипслашуви учун барча воситаларни ишга солади. Ҳозирги замон коммунистик ва ишчилар ҳаракати шуни тақозо қилиб турибди.

Евг. БЛОК,

«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

АГРЕССОРГА ЗАРБА

ХАНОЙ, 17 июль. (ТАСС). Озодлик агентлиги хабар беради. Жанубий Вьетнам Халқ озодлик қуролли кучлари бўлинмалари 30 июнда Чангвангдан тўрт километр шимолдаги аэродромга (Тэйнинь вилоятида) ҳужум қилиб, душманнинг икки юз солдатини сафдан чиқардилар ва бир вертолётни уриб туширдилар.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 14 июлда Куангчи вилоятининг шимолидаги 710-тепаликдан Америка ротасини суриб чиқардилар ва 50 га яқин кишини қириб ташладилар.

ТЕМИР ЙЎЛДА ҲАЛОКАТ

ТОКИО, 17 июль. (ТАСС). Токио шаҳар темир йўлининг Отяномидзу станциясида неча рўй берган темир йўл ҳалокати вақтида 172 пассажир жароҳатланди. Пассажирларнинг кўпчилиги оғир яраланди. Иккита пассажир поезди бирбири билан тўқнашганлиги натижасида бундай ҳалокат рўй берди.

Кейинги вақтларда мамлакат темир йўлларида поездларнинг тўқнашуви кўпайиб кетди. Бундан олдинги ҳалокатларни тадқиқ қилиш натижалари темир йўл транспортида ишлаб чиқаришни капиталистик тарзда рационализациялаш деб ўтказилаётган тадбир меҳнатни жадаллаштиришга ва япон темир йўлчиларини эксплуатация қилишни кучайтиришга олиб келаётганлиги темир йўллардаги бахтсиз ҳодисаларнинг асосий сабабларидан бири бўлаётганлигини кўрсатди.

ХРОНИКА

ПАРИЖ, 17 июль. (ТАСС). Парижга Япония ташқи ишлар министри Такео Мики келди. Япония министрини бу ерда Франция президенти де Голль қабул қилади, У Франция ташқи ишлар министри М. Дебре билан музокаралар олиб боради.

Осиёда вужудга келаётган сиёсий проблемалар сабабли, шунингдек ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий муносабатларга доир масалалар сабабли Такео Мики Парижга келди, деган фикрни айтмоқдалар.

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбек классик куйлари, 9.30 — М. Ашрафий Симфоник рақс сюитаси 9.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча), 11.15 — «Ленин, партия, Ўзбекистон ҳақида», 11.25 — Музикали драмалардан парчалар, 12.15 — «Замондошларимиз», 13.30 — Е. Кузнецов ва Н. Поликарпов қўшиқлари, 16.10 — Музикали соат, 16.50 «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — «Хайтарма» ансамбли солистларининг концерти, 18.00 — «Партком секретари», 18.10 — Дўстлик қўшиқлари, 19.20 — Ўзбекистон радиоси халқ чолғу оркестрининг концерти, 20.00 — «Ўзбекистон индустриальний» радиожурнали (русча), 20.30 — Концерт (русча), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Кечки концерт, 22.20 — Композитор С. Ҳайитбоев асарлари, 22.40 — А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан, 23.15 — Адабий — музикали эшиттириш.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.00 — Теленгиликлар, 19.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман (тележурнал), 19.50 — Халқ контроли амалда, 20.10 — Музика ва замон, 21.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 21.05 — Теленгиликлар, 21.20 — «Ўзбекистон чорвадори» программаси, 22.00 — Ота-оналар университети, 22.40 — Саҳна усталари. Ш. Қаюмов.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 — Олий ўқув юртларига кирувчилар учун. Иншони қандай ёзмоқ керак?, 19.00 — Математика.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Қувноқ саёҳат (болалар учун), 20.20 — Концерт, 21.00 — Шоир ва замон (В. Маяковский туғилган куннинг 75 йиллиги муносабати билан).

Рус тилида: 21.20 — Тоғлар солдатларни қаршилайди (ҳужжатли фильм), 21.40 — С. Прокофьев. Уйинчи (фильм-опера).

КИНО

Фантомас Скотланд Ярдга қарши — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 да).

Аскар қандай қилиб қўшиндан қолиб кетди — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», (кундуз ва кечқурун).

Сангам — САНЪАТ САРОЙИ кеч соат 8 да.

Ҳиндлар суюнчиги — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Ганга ва Жамна — НАВОИЙ номли.

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА

29 июлдан

янги, рангли, кенг экранли

«УНУТИБ БЎЛМАЙДИ»

бадиий фильм

ПРЕМЬЕРАСИ

«Мосфильм» киностудияси маҳсулоти.

Сеанслар: эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, кеч 5 ярим ва 9.15 минутда бошланади

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Справкалар учун телефонлар: 4-21-74, 4-20-34.

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, КУТУБХОНАЛАР ДИҚҚАТИГА!

1 августдан «Союзпечать» органлари 1969 йилги газета ва журналларга корхоналар, кутубхоналар ва ўқув залларидан буюртмалар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

«СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги

6 «ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА»

Тошкент область Бекобод шаҳридаги қайтадан ташкил қилинган қурилиш ташкилотларига

участка бошлиғи вазифасига инженерлар ва қурувчи-техниклар, прораб, усталар, бўлим бошлиғи ва уларнинг ўринбосарлари, план бўлими ва бухгалтерия ишчилари, ҳамма мутахассисдаги малакали қурувчи-ишчилар

КЕРАК

Оилалилар 3-6 ой ичида турар жой билан, ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент — ГСП, Педагогический кўчаси, 75-уй, кадрлар бўлими. Телефонлар: 5-12-89, 5-14-38.

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ

АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1968—1969 ўқув йилига қуйидаги ихтисослар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Агрономия — пахтачилик бўйича агрономлар тайёрлайди.

Ўқиш муддати 4 йилу 4 ой.

Гидромелиорация — сув хўжаликлари, мелиорация, суғориш системалари ва иншоотлари бўйича инженер-гидромелиораторлар тайёрлайди.

Ўқиш муддати 4 йилу 10 ой.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш — машина трактор паркларини ремонт ва эксплуатация қилиш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди.

Ўқиш муддати 4 йилу 10 ой.

Институтга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар.

агрономия ихтисосига: — Химия (оғзаки), физика (ёзма), биология (оғзаки), она тили (иншо).

Гидромелиорация, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ихтисосларига — математика (ёзма ва оғзаки), физика (оғзаки), она тили (иншо).

Институтнинг ректори номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатлар топширилади:

Ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асл нусхаси), ишлаётган ёки ўқиётган жойидан характеристика, таржимаи ҳоли, медицина справкаси (286 форма), ишлаётганлиги ҳақида справка, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 4 дона фотосурат (3 X 4 см. ҳажмда). Паспорт ва ҳарбий билетини (ҳарбий хизматчилар) ёки хизматга чақирилувчилар гувоҳномаларини шахсан кўрсатадилар.

Ҳужжатлар 31 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача.

Адрес: Избоскан район, Куйганёр қишлоғи, пахтачилик институти.

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ

1968—1969 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

10—11 синф ҳажмида маълумоти бор бўлганлар қуйидаги бўлимларга қабул қилинадилар:

умумий-профилдаги ҳамширалар, болалар муассасалари ҳамширалари. Ўқиш муддати — 2 йил;

акушерлик бўлимига — 2 йилу 6 ой.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ҳужжатлар 15 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Кирувчилар: рус тили (иншо), химия (оғзаки) фанларидан имтиҳон топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ремесленная кўчаси, 8-уй, қабул комиссияси.

И. В. МИЧУРИН НОМИДАГИ САМАРҚАНД МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

1968/69 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумнинг қатнаб ўқиш ва сиртқи бўлимларида қуйидаги мутахассислар бор:

агрономчилик, мева-сабзавотчилик, бухгалтерия ҳисоби.

Техникумга 7—8 ва 10—11 синфни битирган қишлоқ ўғил-қизлари қабул қилинади.

Қатнаб ўқиш бўлимига аризалар 15 августгача, сиртқи бўлимига 30 ноябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари қатнаб ўқиш бўлимига 1 августдан 20 августгача, сиртқи бўлимига 15 декабрдан ўтказилади.

Кириш имтиҳонлари 7—8 синфни битирганлар учун она тили — ёзма (диктант) ва математика (оғзаки), 10—11 синфни битирганлар, агрономлик ва мева-сабзавотчилик бўлимига кирувчилар учун она тили ва адабиётидан — ёзма (иншо) ва химия (оғзаки), бухгалтерия ҳисоби бўлимига кирувчилар учун она тили ва адабиётидан ёзма (иншо) ва математика — оғзаки.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади:

аттестат ёки шаҳодатноманинг асл нусхаси, таржимаи ҳол, соғлиғи ҳақида справка (форма № 286), 3 X 4 размердаги учта фотосурат, иш фаолияти ҳақида меҳнат дафтарчасидан кўчирма, колхоз, совхоз йўлланмаси билан келганлар 1 форма справкаси.

Техникум адреси: Самарқанд шаҳар, Октябрь кўчаси, 12-уй Телефон № 4-19-48, 4-36-98.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 836545, Редактор ўринбосарлари — 837914, 839323. Масъул секретарь — 834455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 837283, Партия турмуши — 833469, Марксизм-ленинизм ғояларини пропаганда қилиш — 831216, Халқаро ҳаёт — 837604, Коммунистик тарбия — 831455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 834780, Совет қурилиши — 833258, Қишлоқ хўжалик — 837604, Адабиёт ва санъат — 832036, 837221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 834451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 832347, Оммавий ишлар ва хатлар — 838679, 833553, Иллюстрация — 834524, Стенографистка — 837343, Корректура — 837162, Эълонлар — 838142, Коммутатор — 830249, 830250, 830251, 830252, 830253, 830254, 830255, 830256, 830257, 830258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 3—08, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б. № — 167. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64633. Р. 08607.